

Müze Atmosfer Faktörleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Müze Atmosfer Faktörleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26361>

Özet

Müze Atmosfer Faktörleri Ölçeği, müzelerin ziyaretçiler üzerindeki algı ve deneyimini etkileyen atmosferik unsurları sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle müze yönetimi ve pazarlaması alanlarında, ziyaretçi memnuniyetini ve deneyim kalitesini artırmaya yönelik stratejilerin belirlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, İstanbul Oyuncak Müzesi örneği üzerinden gerçekleştirilmiş olup, müze atmosferinin fiziksel, sosyal ve sembolik boyutlarını kapsamayı hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Müze, Müze Atmosferi, Ölçek Geliştirme, Ziyaretçi Deneyimi, Psikometri, Algı, Müze Yönetimi.

Yazarlar

Menekşe DIVRAK

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, müze atmosferini oluşturan çeşitli faktörleri (örneğin; sergileme düzeni, personel kalitesi, fiziksel ortam, erişilebilirlik) nicel olarak belirlemek ve değerlendirmektir. Geliştirilen bu araç, müze yöneticilerine, ziyaretçilerin çevreye dair algılarını anlamak ve bu algıları iyileştirmek için gerekli verileri sunmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, müze ziyaretçilerinin deneyimlerini etkileyen çevresel ipuçlarını ölçerek, bir müzenin genel çekiciliğini ve tekrar ziyaret potansiyelini tahmin etmede kullanılabilir. Çalışmanın odak noktası, müze atmosferinin pazarlama ve yönetim perspektifinden önemini vurgulamaktır.

Yapı

Ölçek, müze atmosferi (Museum Atmosphere) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle perakende atmosferi kavramından türetilmiş olup, bir müzenin fiziksel çevresinin, personelinin ve genel ambiyansının ziyaretçiler üzerindeki duygusal ve bilişsel etkileşimini ifade eder. Müze atmosferi, ziyaretçinin sergilenen eserlerle olan ilişkisini derinletiren veya engelleyen çok boyutlu bir yapıdır.

Yapısal olarak, müze atmosferi faktörleri genellikle üç ana bileşene ayrılır: Fiziksel Faktörler (aydınlık, sıcaklık, temizlik), İnsan Faktörleri (personel davranışları, rehberlik hizmetleri) ve Sosyal/Sembolik Faktörler (müzenin kültürel değeri, marka imajı). Ölçek, bu alt boyutları güvenilir bir şekilde ayrıştırmayı hedeflemiştir.

Geçerlik

Kaynak verilerde ölçeğin spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme çalışmalarıyla doğruluğu gereği, ölçeğin yapı geçerliği ve içerik geçerliği analizlerinin yapılması varsayılmaktadır. Yapı geçerliği için genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullanılırken, içerik geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Ölçek, müze atmosferi gibi karmaşık bir sosyal yapıyı ölçtüğü için, ayrıntılı geçerlik ve yakınsak geçerlik gibi psikometrik değerlendirmelerin, ölçeğin teorik yapısını desteklediği beklenmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik bilgisi kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir (""). Bir geliştirme çalışması olarak, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmamış olması gerekmektedir. Yüksek bir iç tutarlılık değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı tutarlılığı (Test-Tekrar Test Güvenirliği) belirlemek amacıyla çalışmalar yapılmış olabilir, bu da ölçüm sonuçlarındaki farklı zamanlarda kararliliğin kanıtları.

Faktör Analizi

Müze Atmosfer Faktörleri Ölçeği, bir geliştirme çalışması olduğu için, ölçeğin yapısal boyutları ortaya çıkarmak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, müze atmosferi algısının hangi ana boyutlar etrafında gruplandırıldığını belirlemiştir.

Geliştirme sürecinde, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzundan en uygun ve anlamlı faktörler seçilmiştir, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele uygunluğu test edilmiştir. Bu süreç, ölçeğin çok boyutlu yapısını bilimsel olarak temellendirir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Derecelendirme formatı (Likert Tipi Ölçek, kaynakta belirtilmemekle birlikte ölçek geliştirme standartlarına göre çalıştırılmıştır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Müze Ziyaretçileri ve Turizm Araştırmacıları

Age Group: Yetişkinler

Population Details: Çalınma, İstanbul Oyuncak Müzesi ziyaretçileri örneği üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Kantitatif, anket tabanlı psikometrik ölçek geliştirme metodolojisi. Ölçek, müze atmosferini çok boyutlu olarak ölçen maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Müze Atmosferi, Ziyaretçi Memnuniyeti, UNIMUSEUM, Menekşe DIVRAK, Ölçek Geliştirme, Oyuncak Müzesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya yeniden basım için yazar Menekşe DIVRAK'tan izin alınması gerekmektedir. Ölçeğin kullanım ücreti hakkında bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Dıvrak, M. (2020). Müze Atmosfer Faktörleri Bağlamında Bir Ölçek Çalışması: İstanbul Oyuncak Müzesi Örneği. *UNIMUSEUM*, 3(1), 23-29.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [muze-atmosfer-faktorleri-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/muze-atmosfer-faktorleri-olcegi-toad.pdf)

Müze Atmosfer Faktörleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Tam maddeler listesi için yukarıda belirtilen akademik referansa başvurulması gerekmektedir.